

บทที่ 1

บทนำ

การใช้ประโยชน์และความต้องการของไม้ตัดดอกในปัจจุบันมีมากขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งในช่วงที่มีเทศกาลจะมีความต้องการดอกไม้สดค่อนข้างสูง เกษตรกรที่ผลิตดอกไม้มีความสามารถในการผลิตดอกไม้นอกฤดูกาลได้หลายชนิด ถึงแม้ว่าคุณภาพของดอกไม้ที่ผลิตในช่วงต่างๆ จะแตกต่างกันบ้างก็ตาม แต่เกษตรกรก็สามารถจำหน่ายดอกไม้เหล่านั้นได้ โดยที่ผลตอบแทนจะผันแปรไปตามคุณภาพของดอกไม้

ในประเทศที่ผลิตดอกไม้เป็นการค้าอย่างเป็นล่ำเป็นสัน เกษตรกรผู้ผลิตมีเทคโนโลยีในการผลิตที่สามารถผลิตดอกไม้ชนิดต่างๆ ที่ได้คุณภาพและสามารถผลิตนอกฤดูกาลในสภาพควบคุมและได้ผลตอบแทนไม่ยิ่งหย่อนไปกว่าสินค้าทางการเกษตรอื่นๆ และบางส่วนของผลผลิตสามารถส่งออกไปจำหน่ายยังต่างประเทศได้นั้น เกษตรกรดังกล่าวได้ให้ความสำคัญกับการรักษาคุณภาพดอกไม้ที่ผลิตได้เป็นอย่างมาก โดยเฉพาะการรักษาคุณภาพหลังการเก็บเกี่ยวของดอกไม้ ซึ่งจะช่วยให้ดอกไม้เหล่านั้นมีอายุการใช้งานที่ยาวนานเมื่อถึงผู้ใช้ประโยชน์ งานศึกษาวิจัยในด้านวิทยาการหลังการเก็บเกี่ยวในประเทศดังกล่าวได้มีมาควบคู่กับเทคโนโลยีในการผลิตดอกไม้และงานเหล่านี้ได้รับการถ่ายทอดไปสู่เกษตรกรผู้ปลูกเป็นการให้ความรู้และให้เทคโนโลยีเพื่อการปฏิบัติแก่เกษตรกรผู้ผลิตดอกไม้ ทำให้การผลิตไม้ตัดดอกเพื่อการค้าของเกษตรกรเหล่านั้นได้ผลดี

ในประเทศไทยผู้ผลิตดอกไม้เริ่มให้ความสนใจต่อการรักษาคุณภาพหลังการเก็บเกี่ยวของดอกไม้บ้างแล้ว ดังจะเห็นได้จากการใช้เทคโนโลยีด้านนี้กับการผลิตกล้วยไม้ตัดดอกเพื่อส่งออกและได้มีการใช้น้ำยายืดอายุดอกไม้และน้ำยาปรับปรุงคุณภาพดอกไม้ในร้านค้าปลีกดอกไม้ และร้านจัดดอกไม้ในเมืองใหญ่ (สายชล, 2531)

ได้มีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการปฏิบัติหลังการเก็บเกี่ยวของดอกไม้ และได้มีรายงานไว้ว่าดอกไม้แต่ละชนิดต้องการรายละเอียดปลีกย่อยในการปฏิบัติแตกต่างกันไปนั้น (Halevy and Mayak, 1981) จึงได้มีวิธีการและได้มีการศึกษาการใช้น้ำยาชนิดต่างๆ ซึ่งมีส่วนประกอบของน้ำยาแตกต่างกันไปเพื่อใช้น้ำยาดังกล่าวในการรักษาคุณภาพหลังการเก็บเกี่ยวของดอกไม้ที่มีความสำคัญในทางการค้าเป็นแต่ละชนิดไป (ช.ณัฐศิริ, 2526 ; สายชล, 2531)

แกลดิโอลัสเป็นไม้ดอกชนิดหนึ่ง ซึ่งเกษตรกรผู้ผลิตดอกไม้ในประเทศไทยนิยมปลูกในทุกภาคของประเทศ และสามารถผลิตดอกได้ตลอดปี ไม้ดอกชนิดนี้ได้รับการศึกษาวิจัยด้านการปฏิบัติหลังการเก็บเกี่ยว และผลการศึกษาสามารถนำไปใช้ประโยชน์ในแง่ของการปรับปรุงคุณภาพหลังการเก็บเกี่ยวของดอกได้อย่างมีประสิทธิภาพ (โสระยา, 2531) อย่างไรก็ตามการผลิตแกลดิโอลัสเป็นการค้าซึ่งเกี่ยวข้องกับการผลิตดอกในปริมาณมากในช่วงเวลาต่างๆเพื่อให้ออกสู่ตลาดตรงตามช่วงที่ต้องการนั้นยังคงเป็นปัญหาใหญ่สำหรับผู้ผลิตเนื่องจากการผลิตแกลดิโอลัสในท้องถิ่นนั้นไม่สามารถควบคุมสภาพแวดล้อม จึงทำให้การผลิตให้ได้ปริมาณดอกตามที่ต้องการในช่วงเวลาที่กำหนดตลาดเคลื่อนได้ ด้วยเหตุที่ดอกออกก่อนหรือช้ากว่าที่คาดหมายไว้ จึงทำให้เกิดปัญหากับการจัดจำหน่ายผลผลิตที่ได้

ดังนั้นเทคโนโลยีด้านการเก็บรักษาช่อดอกแกลดิโอลัสเพื่อรอการจำหน่ายหรือเพื่อการทยอยออกจำหน่ายเพื่อบรรเทาความรุนแรงของปัญหาดังกล่าวจึงเป็นสิ่งจำเป็นที่จะต้องศึกษา การศึกษาดังนี้เป็นการศึกษาการเก็บรักษาช่อดอกแกลดิโอลัสพันธุ์ที่ใช้เป็นพันธุ์การค้าบางพันธุ์ โดยเก็บรักษาไว้ในห้องที่ควบคุมอุณหภูมิควบคู่ไปกับการใช้น้ำยาปรับปรุงคุณภาพของช่อดอก ข้อมูลที่ได้จากการศึกษาดังกล่าวจะเป็นประโยชน์ในการนำไปเผยแพร่เพื่อให้เกษตรกรผู้ผลิตดอกแกลดิโอลัสเป็นการค้าได้ใช้ในทางปฏิบัติต่อไป

การศึกษาดังนี้ส่วนหนึ่งเป็นการศึกษาการใช้สารละลายน้ำตาลเป็นน้ำยาปรับปรุงคุณภาพดอก และช่วยปรับปรุงการบานของดอกในแจกัน การทดลองเกี่ยวกับปริมาณน้ำตาลในดอกของแกลดิโอลัสที่ได้รับสารละลายน้ำตาลจะให้ข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับความสัมพันธ์ของปริมาณน้ำตาลในดอกและอายุการใช้งานของช่อดอก อันจะเป็นประโยชน์ในการศึกษาต่อเนื่องที่จะมีต่อไป